

Socialnämndens plan för extraordinära händelser

Program

Policy

» Plan

Riktlinjer

Regler

Beslutad av socialnämnden 7 september 2023,

§ 54/23. Dnr SON2023.0060

Dokumenttyp: Plan

Dokumentet gäller för: Sektor socialtjänst

Diarienummer: SON2023.0060

Reviderad: [Datum]

Giltighetstid: Tillsvidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Sektorschef

Andra tillhörande dokument: Plan för socialtjänstens krisstöd

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Syfte	3
1.2 Beskrivning av sektor socialtjänstens verksamhet	3
1.3 Prioriterade uppgifter vid kris	3
1.3.1 Ansvarsprincipen	4
1.3.2 Likhetsprincipen	4
1.3.3 Närhetsprincipen	4
2 Krisorganisation	4
2.1 Ledning	4
2.2 Socialtjänstens krisstöd	5
2.2.1 Resurspersonernas uppgift	5
2.2.2 Övrig personal	6
2.2.3 Samverkan	6
2.2.4 Larmning	6
2.3 Checklista inledande åtgärder	6
2.3.1 Vid kommunövergripande krisledningsorganisation	6
2.3.2 Endast socialtjänstens krisstöd	7
2.3.3 Åtgärder	7
2.5 Information	8
2.6 Materiel	8
2.7 Lokaler	8
2.8 Riskinventering – checklista vid olika scenarier	9
2.9 Stöd till enskilda	9
3 Revidering och översyn	10

1 Inledning

1.1 Syfte

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) föreskriver att kommunen för varje ny mandatperiod ska fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. En ledningsplan vid extraordinära händelser fastställs därför av Kommunfullmäktige. Den ledningsplanen är avsedd för kommunledningen. Syftet är att beskriva krisorganisationen och att innehålla instruktioner för olika funktioner. Varje sektor ska dessutom göra egna riskanalyser och utarbeta en egen ledningsplan.

Definitionen av en extraordinär händelse framgår av 1 kapitlet 4 § LEH.

”Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region. Lag (2019:925).”

1.2 Beskrivning av sektor socialtjänstens verksamhet

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) 2 kap har kommunen det yttersta ansvaret för att de som vistas där får det stöd och den hjälp som de behöver. Ansvaret gäller under normala förhållanden, vid stora olyckor och katastrofer och vid händelser som bedöms som extraordinära, och det gäller såväl ekonomisk och praktisk hjälp som psykosocialt stöd.

Socialtjänstens verksamheter räknas som samhällsviktig verksamhet. Kriser och katastrofer i samhället medför alltid en påfrestning på dessa verksamheter. Det kan leda till att redan kända målgrupper behöver utökade insatser och att tillkommande personer också kan behöva stöd.

Enligt socialtjänstlagen ska socialtjänstens insatser vara av god kvalitet. Detta gäller både under normala förhållanden och vid särskilda händelser i kommunen, även om det vid en särskild händelse kan bli nödvändigt att omprioritera resurser och sänka ambitionsnivån.

1.3 Prioriterade uppgifter vid kris

Sektor socialtjänsts uppgifter vid extraordinära händelser, kriser eller svåra påfrestningar i samhället är i princip desamma som i fredstid eller under normala förhållanden i samhället.

Krisledningsplanens mål är att förebygga och lindra allvarliga krissituationer. Sektor socialtjänst ska vid extraordinära händelser, kris eller svår påfrestning i samhället tillgodose kommuninvånarnas grundläggande behov av social och ekonomisk trygghet.

Följande grundläggande principer som styr svensk krisberedskap gäller också för sektor socialtjänst i samband med allvarlig kris:

1.3.1 Ansvarsprincipen

Den som har ansvar för verksamheten under normala förhållanden ska också ha det under krisförhållanden.

1.3.2 Likhetsprincipen

Verksamhetens organisation och lokalisering ska så långt som möjligt överensstämma i normal- och krisförhållanden.

1.3.3 Närhetsprincipen

Krisen ska hanteras på lägsta möjliga nivå.

Vid en särskild händelse kan det bli nödvändigt att sänka ambitionsnivån. Bistånd kan få ges på annat sätt eller annat ställe än normalt men på en levnadsnivå som ändå är skälig i förhållande till situationen. Enklare metoder med stor flexibilitet måste präglade arbetet.

2 Krisorganisation

2.1 Ledning

- Sektor socialtjänsts ledningsgrupp vid extraordinära händelser och kriser är densamma som under normala förhållanden.
- Vid extraordinär händelse där Skövde kommuns krisledning aktiveras deltar sektorschefen i kommunens centrala krisledning. Vid behov utser sektorschefen då annan chef i ledningsgruppen att leda sektorn.
- Respektive avdelningschef ansvarar med stöd av enhetschefer för handläggning av ärenden inom sitt respektive ansvarsområde.
- Ansvariga på olycksplats och eventuell uppsamlingsplats tas ur enhetschefgruppen utifrån händelsens art.
- Personal ur sektorsstaben ansvarar vid behov för dokumentation av händelsen.

- Ledningsgruppen har rätt att kalla in andra resurspersoner vid behov.

2.2 Socialtjänstens krisstöd

Socialnämnden beslutade 2022-09-29 att fastställa Plan för socialtjänstens krisstöd – Psykiskt och socialt omhändertagande vid större kriser. Enskilda personer och grupper som är drabbade av akuta kriser som en följd av olycka eller katastrof ska kunna få stöd. Insatserna ska även förebygga psykisk ohälsa för drabbade grupper och ge stöd till personal som möter dessa grupper.

I händelse av kris är det i första hand sektorschef som initierar krisstödsledning för socialtjänsten. Vid dennes frånvaro kan annan chef i krisledningsgruppen göra det. Krisstödsledning innebär att cheferna i ledningsgruppen samlas och skapar en bild av situationen, upprättar vid behov kommunikationsvägar med kommunens krisledning samt till övriga parter som kan behövas.

Vilka som kontaktas och vilka kommunikationsvägar som upprättas beror på situation och omfattning.

Möjlighet till intern och extern samverkan finns genom företrädare från sektor vård och omsorg, sektor barn och utbildning samt primärvården och Svenska kyrkan som företräder samtliga trossamfund i Skövde. Dessa kan vid behov ingå i krisstödsledningen.

2.2.1 Resurspersonernas uppgift

Resurspersoner från sektor socialtjänst tas ur ordinarie personal. Arbetsuppgifterna är till stora delar detsamma som normala arbetsuppgifter, även om förhållandena kan vara mer pressade vid olyckor och kriser och ställa större krav på personalen.

- vara stödperson till enskilda och grupper som drabbats av akut kris genom olycka eller katastrof.
- erbjuda och ge praktisk hjälp genom till exempel pengar, mat, kläder, hjälp med inkvartering. (Bistånd 4:1 Socialtjänstlagen, SoL).
- förebygga ohälsa på längre sikt genom att hjälpa drabbade människor vidare till andra resurser i samhället för att de ska få adekvat hjälp.
- särskilt beakta hur många barn som är drabbade och på vilket sätt samt särskilt se till att stödinsatser ges över längre tid.

2.2.2 Övrig personal

Trycket på övrig personal kommer med stor sannolikhet att öka under en olycka eller annan krissituation. Främst på grund av att delar av personalen kommer disponeras som resurspersoner för de drabbade. Vid en utdragen kris kan det finnas behov av att kunna förstärka personalen för att ha uthållighet. Arbetsuppgifter kommer sannolikt att behöva omprioriteras och ambitionsnivån sänkas. Vid arbete utöver ordinarie arbetstid gäller sedvanliga arbetsrättsliga regler. Utöver ordinarie personal kan behov av tolkar på de mest förekommande språken behöva säkerställas.

2.2.3 Samverkan

Beroende på händelsens art kan det finnas behov av samverkan med flera sektorer inom kommunen, till exempel avseende lokaler.

Skaraborgs sjukhus har också en krisberedskap vid extraordinära händelser. Arbetet leds av en psykosocial/psykiatrisk katastrofledning (PKL). PKL skall erbjuda krisstöd till drabbade personer samt deras anhöriga som behöver sjukhusvård, medicinsk och psykiatrisk hjälp. I samband med en särskild händelse kan det finnas behov av att samverka med PKL.

2.2.4 Larmning

Vid extraordinär händelse där sektor socialtjänst kan bli berörd informeras sektorschef som beslutar att kalla ihop socialtjänstens krisledning. Beroende på händelsens art tas sedan beslut om ytterligare parter behöver kallas in.

Telefonlista finns hos respektive person som berörs och uppdateras av stabschef två gånger per år, en gång inför sommaresemestrar och en gång inför juledighet.

2.3 Checklista inledande åtgärder

Det är inte möjligt för ett verksamhetsområde att ha specifik beredskap för varje typ av händelse, stor som liten, eftersom varje händelse är unik och innehåller nya och speciella förhållande som ingen förutsett. Varje händelse kommer sannolikt att kräva en särskild lösning. En god grundberedskap som är flexibel och kan anpassas efter rådande situation är därför den bästa krisledningsplanen.

2.3.1 Vid kommunövergripande krisledningsorganisation

När kommunens krisledningsgrupp är sammankallad gäller följande för sektor socialtjänsts ledningsorganisation:

- Sektorschefen deltar i den kommunövergripande krisledningen.

- Sektorschefen utser chef från ledningsgruppen att leda socialtjänstens krisstöd.
- Sektorschefen utser chef från ledningsgruppen att leda sektor socialtjänst ledningsgrupp (SSOLG).
- Övriga chefer i ledningsgruppen deltar i SSOLG.
- SSOLG kan vid behov förstärkas med enhetschefer och personal ur staben.

2.3.2 Endast socialtjänstens krisstöd

När kommunens krisledningsgrupp ej är sammankallad, men socialtjänstens krisstöd är sammankallat för att kunna erbjuda psykosocialt omhändertagande i samband med en särskild händelse gäller följande för sektor socialtjänsts ledningsorganisation:

- Sektorschefen eller en av cheferna i SSOLG, (utsedd av sektorschefen) leder krisstödet.
- Sektorschefen utser chef från ledningsgruppen att leda SSOLG.
- Övriga chefer i ledningsgruppen deltar i SSOLG.
- SSOLG kan vid behov förstärkas med enhetschefer och personal ur staben.

2.3.3 Åtgärder

Följande åtgärder vidtas vid särskild händelse, kris eller extraordinär händelse:

- Sektorschef eller dess ersättare aktiverar SSOLG.
- Sektorschef eller den som utsetts till ansvarig för socialtjänstens krisstöd beslutar om ledningsgrupp för krisstöd ska sammankallas.
- Ledningsgruppen informerar sig och dokumenterar händelsen.
- Kommunikationsenheten informeras.
- Alla beslut och viktiga händelser i och utanför ledningsgruppen skall dokumenteras i form av dagboksanteckningar.
- Resurspersoner kallas in vid behov.
- Vid långvarigt krisläge organiseras ledningsgrupp, andra resurspersoner och berörd personal så att de kan arbeta i skift.
- All extern information sker med stöd av kommunens kommunikationsenhet.

2.5 Information

Vid extraordinär händelse sker all extern information i samverkan med kommunens kommunikationsenhet. Sektorschef är ansvarig för innehållet i informationen tillsammans med berörda avdelningschefer. Intern information sker genom sedvanliga informationskanaler. Beroende på informationens art sker den via intranät eller muntligen genom enhetschef.

2.6 Materiel

I sektorns lokaler i stadshuset ska det finnas en krislåda med följande innehåll:

- Loggbok
- Anteckningsblock och pennor
- Batteridrivna radio samt extra batterier
- Krispärm med larmlista krisstöd
- Kris-telefon
- 2-3 andra mobiltelefoner
- Ficklampa och batterier
- Stearinljus och tändstickor

Därutöver ska det finnas:

- Datorer
- Kopiator
- Fax-tjänst
- Whiteboard med skrivmaterial och magneter
- Aktuella telefonlistor och telefonkatalog
- Reflexvästar
- Rekvisitionsblock

2.7 Lokaler

Vid särskilda händelser och kriser kommer sektorn att bedriva sin verksamhet i samma lokaler som under normala förhållanden.

Ledningsgruppen placeras i stadshuset, där reservverk finns.

Sektorns lokaler på Storgatan 18 är utrustade med tekniskt skydd i form av överfallslarm samt låsta dörrar till samtliga dessa lokaler för att skydda personal och egendom. I receptionen på plan 5 finns också ett speciellt säkerhetsrum för besök.

2.8 Riskinventering – checklista vid olika scenarier

Samhället står idag inför en ny och annorlunda risk- och hotsituation än det gjort tidigare. Det moderna samhället är komplicerat och sårbart. Nya risker och hot tillkommer och det har blivit svårare att bedöma riskerna.

Nedanstående förteckning innehåller ett antal händelser som kan innebära en svår påfrestning eller kris för sektor socialtjänst och kommunen:

- Långvarigt elavbrott
- Omfattande brand
- Vattenavbrott
- Större olyckshändelse
- Situation med ett stort antal flyktingar/asylsökande
- Dataintrång
- Allvarlig smitta
- Arbetsmarknadskonflikt
- Större hot-och våldssituation

Åtgärdslistor på sektors- och i vissa fall även på avdelnings-/enhetsnivå arbetas fram för de olika händelserna som ingår i riskanalysen. Reservrutiner vid elavbrott 24 timmar finns framtaget för respektive enhet. Varje enhet har utrustats med krislådor. Lådornas innehåll framgår av lista i respektive låda samt av lista i pärm hos stabschef.

För mindre omfattande specifika händelser som inte påverkar samhället i stort som exempelvis hot och våld mot personal finns upprättade åtgärdsförteckningar tillgängligt på intranätet.

2.9 Stöd till enskilda

Enligt 4 kap. 3 § LEH får kommuner under en extraordinär händelse i fredstid lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild som drabbats av händelsen. Avdelningschef är delegat på detta i socialnämndens delegationsordning.

3 Revidering och översyn

Revidering och översyn av planen skall genomföras vid behov och minst vart fjärde år. Ansvaret för att revidering genomförs åvilar sektorschefen. Planen skall finnas tillgänglig på kommunens intranät.